

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, 1992, 12. 22.

RN.VI.631/180/92

III KRY 269/92

Termin rozprawy
17 II 1993 godz. 12³⁰
sala 386

SĄD NAJWYŻSZY
IZBA KARNA

Rewizja nadzwyczajna
Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śl. z dnia 27 stycznia 1992 r. sygn.akt II K 542/91 i wyroku Sądu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 27 marca 1992 r. sygn.akt V Kr 221/92.

Na zasadzie art.463 i 464 kpk

z a s k a r ż a m

powyższe orzeczenia na korzyść Ryszarda Zająca.

Na podstawie art.376, 386 i 387 pkt 2 i 3 kpk w zw.
z art.462 kpk

z a r z u c a m

1) obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wyroku, mianowicie art.3 § 1, 9, 155 § 1 pkt 2, 302 i 305, 357 i 372 § 1 kpk polegającą na:

- a) bezpodstawnej odmowie odroczenia rozprawy w dniu 16.12.1991 r. mimo niezachowania 7 dniowego terminu pomiędzy doręczeniem oskarżonemu odpisu aktu oskarżenia i zawiadomienia o rozprawie głównej a jej terminem, oraz niesłusznym oddaleniu wniosku dowodowego w przedmiocie prawdziwości zarzutów uczynionych Andrzejowi Wyczynkowi, co spowodowało ograniczenie prawa oskarżonego do obrony;

- b) oparcie rozstrzygnięcia jedynie na części materiału dowodowego bez ustosunkowania się do istotnych okoliczności ujawnionych w toku rozprawy;
- 2) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mający wpływ na jego treść przez niesłuszne uznanie, że sformułowania zawarte w nr 1 i 2 "Głosu Wodzisławia" stanowiły znieważenie Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność"

i w n o s z ę

o uchylenie zaskarżonych wyroków oraz przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śl. do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śl. wyrokiem z dnia 27 stycznia 1992 r. uznał Ryszarda Zajacę za winnego tego, że:

1) w czasopiśmie "Głos Wodzisławia" nr 1 z dnia 30 lipca 1991 r. i nr 2 z dnia 5 sierpnia 1991 r. znieważył Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność" rozgłaszając nieprawdziwy zarzut, że działa on tendencyjnie i bezpodstawnie,

2) w czasopiśmie "Głos Wodzisławia" nr 2 z dnia 5 sierpnia 1991 r. znieważył Wojewodę Katowickiego zarzucając, że postępuje on tendencyjnie i niepraworządnie,

3) w czasopiśmie "Głos Wodzisławia" nr 1 z dnia 30 lipca 1991 r. i nr 2 z dnia 5 sierpnia 1991 r. w celu poniżenia w opinii publicznej oraz narażenia na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania stanowiska rozpowszechniał nieprawdziwe zarzuty w stosunku do pracownika Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność" Łucjana Kabacińskiego, posłanki na Sejm RP Stanisławy Krauz, przewodniczącej Miejskiej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" w Wodzisławiu Śl. Andrzeja Wyczynka, przewodniczącego Komitetu Obywatelskiego w Wodzisławiu Śl. Edwarda Szczygła i zastępcy przewodniczącego Miejskiej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność"

w Wodzisławiu Śl. Zofii Kożuch i skazał go za czyny opisane pod pkt 1 i 2 na podstawie art.237 kk i za czyn opisany pod pkt 3 na podstawie art.178 § 2 kk na kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności zaś jako karę łączną wymierzył mu 10 miesięcy pozbawienia wolności z równoczesnym warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat, a na podstawie art.75 § 1 kk wymierzył mu karę grzywny w kwocie 2.000.000 zł z zamianą w razie nieuszczenia w terminie na zastępczą karę 100 dni pozbawienia wolności.

Na zasadzie art.75 § 2 kk oskarżony zobowiązany został do przeproszenia pokrzywdzonych w terminie 2 tygodni od prawomocności wyroku w "Nęwinach" rybnickich i w "Wieczorze" katowickim.

Sąd Wojewódzki w Katowicach po rozpoznaniu sprawy z powodu rewizji, wniesionej przez obrońców oskarżonego, wyrokiem z dnia 27 marca 1992 r. utrzymał w mocy wyrok Sądu Rejonowego.

Wyroki powyższe nie są trafne bowiem zapadły one z obrzą cytowanych na wstępie przepisów postępowania a także częściowo oparte zostały na błędnych ustaleniach faktycznych.

Oskarżony podczas przesłuchania w Prokuraturze (k.48) podał 2 swoje adresy: Sosnowiec, ul.Bema 6/20 (pobyt stały) i Wodzisław Śl., ul.Dębowa 31 "a" wskazując je jako miejsce doręczeń, przy czym zamieszkanie jego w Wodzisławiu Śl. miało charakter tymczasowy (k.45). Przesłany mu na ten adres odpis aktu oskarżenia został zwrócony Sądowi z powodu nie podjęcia w terminie (k.80). Wyznaczając termin rozprawy na dzień 16 grudnia 1991 r. prezes Sądu zarządził doręczenie odpisu aktu oskarżenia za pośrednictwem poczty i Rejonowej Komendy Policji zlecając jednocześnie doprowadzenie oskarżonego (k.8), 87 i 92). Ostatecznie doręczenie za pośrednictwem RKP odpisu aktu oskarżenia wraz z informacją o terminie rozprawy głównej nastąpiło w przeddzień rozprawy (k.98), natomiast przesyłka pocztowa wysłana ponownie na adres wodzisławski, została zwrócona z informacją o dwukrotnym awizowaniu i aktualnym miejscu pracy oskarżonego (k.94).

Na rozprawie oskarżony podniósł zarzut późnego doręczenia mu odpisu aktu oskarżenia i zawiadomienia o terminie,

domagając się odroczenia rozprawy.

Sąd Rejonowy uznał na podstawie art.118 kpk pocztowo-przesyłki za doręczone i odmówił odroczenia rozprawy. Stanowisko to jest niesłuszne i ograniczające prawa oskarżonego do obrony. Uznanie awizowanych przesyłek pocztowych za doręczone bez wykorzystania informacji o stałym miejscu zamieszkania oskarżonego i jego miejscu pracy, uchybia przepisowi art.118 kpk, którego stosowanie uzależnione jest od niemożności osobistego doręczenia pisma adresatowi lub w sposób zastępczy, przewidziany w art.117 § 2 kpk.

Przypisując oskarżonemu znieważenie Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ "Solidarność" Sąd Rejonowy poczynił błędne ustalenia, że zarzuty o tendencyjnym i bezpodstawnym postępowaniu skierowane zostały przeciwko Zarządowi. Z treści publikacji zamieszczonych na łamach nr 1 i 2 "Głosu Wodzisławia" wyraźnie wynika, że dotyczą one konkretnych osób z Zarządu i związane są z ich kwestionowaniem przez oskarżonego postępowaniem. Jedyna wzmianka na temat Zarządu Regionu odnosi się do zainicjowania kontroli wynagrodzeń w Spółce "Lewan" i dostarczenia Państwowej Inspekcji Pracy sfałszowanego wykazu płac za miesiąc czerwiec 1991 r. (k.5 i 6). Sformułowania te nie zawierają treści znieważającej.

Nie ulega wątpliwości, że Zarząd Regionu posiadając informacje o заниżaniu wynagrodzeń przez Spółkę "Lewan" w wykazach przeznaczonych dla Zakładu Bezpieczeń Społecznych, w ramach statutowych uprawnień zwrócił się do Państwowej Inspekcji Pracy o przeprowadzenie kontroli (por. k.136 i św.d. A.Pietrzyk - k.158) a wspomniany wykaz o płacach (k.144) podpisany przez Andrzeja Wyczynka, przewodniczącego Miejskiej Komisji Koordynacyjnej NSZZ "Solidarność" w Wodzisławiu Śl. (k.160v) i doręczony inspektorom przez pracownika Zarządu Regionu Lucjana Kabacińskiego nosi wyraźnie ślady przerobienia czasokresu wypłat (śwd. J.Kubiś, S.Jaworski i H.Brzezik k.139-140). Dowolne jest także stanowisko Sądu Rejonowego jakoby oskarżony zarzucił Zarządowi Regionu "bezpodstawność" postępowania na skutek wyznawania zasady "dajcie mi człowieka a paragraf na niego znajdziemy". Sformułowanie to nie odnosi

się do Zarządu Regionu, lecz do osób wymienionych na k.6, nazwanych pseudozwiązkowcami z regionalnej "S", którym zadedykowano "art.248 i 249 Kodeksu karnego".

Szerę luk i błędów zawierają także ustalenia Sądu w zakresie przypisania oskarżonemu czynu z art.178 § 2 kk. Ustalenia te opierają się jedynie na części materiału dowodowego, przy czym Sąd nie wykazał troski o wyjaśnienie istotnych okoliczności w sprawie.

W związku z zarzutami postawionymi Andrzejowi Wyczynkowi o nadużywaniu alkoholu i sprowadzeniu z RFN kilku magnetowidów bez uszczenia cła (k.4v) wolno było Sądowi negatywnie odnieść się do potwierdzających te fakty zeznań świadka Jerzego Mikuska (str.4 uzasadnienia), to jednak niedopuszczalna było oddalenie wniosku obrońcy o przesłuchanie na te okoliczności Krzysztofa Przeniosła (k. 161 v), skoro nie zostały one uznane za udowodnione zgodnie z twierdzeniami wnioskodawcy. Oddalenie wniosku dowodowego nastąpiło zatem z wyraźną obrazą art.155 § 1 pkt 2 kpk a w konsekwencji spowodowało ograniczenie prawa oskarżonego do obrony.

Pokrzywdzona Zofia Kożuch przyznała na rozprawie, że jako przewodnicząca Zakładowej Komisji NSZZ "Solidarność" w piśmie skierowanym do zastępcy przewodniczącego Zarządu Regionu powiadomiła go o wystąpieniu z organizacji związkowej kilkunastu pracowników. lecz zaprzeczyła postawionemu jej zarzutowi jakoby obciążała dyrektora Małgorzatę Poremską o zwalczanie "Solidarności" (k.101 v). Oskarżony stawiając zarzut pokrzywdzonej powołuje się na kopia jej pisma skierowanego do Zarządu Regionu (k. 4 v). Kwestia ta o istotnym znaczeniu w sprawie była możliwa do wyjaśnienia przez dołączenie wspomnianego dokumentu lub jego kopii, na którą powołuje się oskarżony.

Przytoczone uchybienia dotyczące nie tylko ograniczenia prawa do obrony, ale także i ustaleń w zakresie orzeczenia o winie, których nie dostrzegł również Sąd Wojewódzki, ^{uzasadniają} potrzebę rozpoznania sprawy od początku, dlatego też

rewizja nadzwyczajna wniesiona z urzędu, jest zasadna.

W załączeniu:

- 1) akta sprawy II K 542/91
i II Ko 164/92 Sądu Rejonowego
w Wodzisławiu Śl.
- 2) odpisy rewizji nadzwyczajnej

PROKURATOR GENERALNY

z up.

Ferdynand Rymarz

ZASTĘPCA

PROKURATORA GENERALNEGO

hm/ek.